

Onderbouw: De dierentuin

Wij gaan naar de dierentuin,
wie gaat er met ons mee?
We nemen voor de apen
een zakje pinda's mee.

We nemen voor de beren
een potje honing mee.

We nemen voor de vogels
een zakje zaadjes mee.

Overzicht van de activiteiten

Voor de onderbouw hebben we gekozen voor het thema 'De dierentuin'.

Bouw met je klas je eigen dierentuin. De klas bepaalt zelf hoe de dierentuin eruit zal zien; welke dieren voorkomen, in wat voor hokken ze zitten, hoe de paden lopen, waar de wegwijzers staan etc.

Belangrijke rekenkundige onderwerpen die aan de orde komen zijn: plaats bepalen, ruimtelijk oriënteren en werken met symbolen.

Er zijn drie activiteiten:

- activiteit 1** Voor het aanleggen van een dierentuin moeten verschillende voorbereidingen worden getroffen: hokken voor de verschillende dieren; een ingang met kaartjesloket; paden en wegwijzers.
- activiteit 2** De dierentuin kan ingericht worden. De dieren krijgen in hun hok ieder een eigen plek. De paden kunnen worden aangelegd met op de kruisingen de verschillende wegwijzers.
- activiteit 3** Als laatste moet een routegidsje gemaakt worden voor de bezoekers, zodat deze de weg weten in de dierentuin.

Hieronder worden de drie activiteiten uitgebreider beschreven. U moet de beschrijvingen zien als richtlijnen. Voel u vrij aanpassingen en aanvullingen te maken wanneer u dat wilt of noodzakelijk acht.

U kunt de activiteiten eventueel spreiden over een aantal dagen. Ook kunt u er voor kiezen activiteiten met elkaar te combineren (bijvoorbeeld activiteit 2 en 3).

Introductie: In de dierentuin

- klassikaal, kring**
- U begint een gesprek met de kinderen over de dierentuin. Wie is er wel eens in een dierentuin geweest? Wat komt er allemaal voor in een dierentuin?
  - Om de kinderen enthousiast bij het onderwerp te betrekken kunt u het verhaal van 'Jip en Janneke in de dierentuin' voorlezen (werkblad 1). Natuurlijk kunt u ook gebruik maken van eigen materiaal; liedjes, plaatjes etc.
  - Van tevoren kunt u afspreken dat ieder kind zijn/haar lievelingsknuffelbeest mee naar school neemt. De eigenschappen van de verschillende dieren kunnen kort besproken worden.
  - Als verdere aankleding van het onderwerp kunnen liedjes, verhalen, plaatjes etc. over de dieren(tuin) gebruikt worden tussen de activiteiten door of waar u denkt dat afwisseling noodzakelijk is.

Uit dit kringgesprek komen waarschijnlijk verschillende kernwoorden naar voren waar verder op ingegaan kan worden: bijvoorbeeld hokken, kooien (afmetingen), verschillende diersoorten (eigenschappen), oppasser, ingang, bezoekers etc.

Activiteit 1: Bouwen van hokken

Voor het aanleggen van een dierentuin zijn verschillende dingen nodig:

- hokken voor de dieren
- een ingang, kaartjesloket, een restaurant, toiletten etc.
- paden.

klassikaal, kring

Organisatie: Een grote tafel (een aantal tafels aan elkaar) waarop de dierentuin komt. Op de tafel moet een groot grondoppervlak gelegd worden. U kunt hiervoor een aantal (gekleurde) A4'tjes aan elkaar plakken. Tien bij vier A4'tjes bijvoorbeeld, geeft een mooi ruim oppervlak.

U kunt ook besluiten dat de dierentuin op de grond gemaakt wordt. U moet dan wel bedenken dat deze plek die dag (of langer wanneer de dierentuin blijft staan) niet voor andere dingen gebruikt kan worden.

Nu gaan we een eigen dierentuin bouwen.

- De leerkracht maakt aan de hand van het eerder gehouden kringgesprek een inventarisatie van de dieren die voor zullen komen in 'onze' dierentuin (hier kan werkblad 2 voor gebruikt worden). De dieren kunnen bijvoorbeeld gecategoriseerd worden.
- Niet alleen dieren komen voor in een dierentuin. Ook een ingang, kaartjesloket, een restaurant, toiletten etc. zijn nodig. Paden moeten worden geknipt (stroken papier, waar kinderen ook nog op kunnen tekenen).
- Op het lege grondoppervlak van de dierentuin wordt een (grove) indeling gemaakt wat waar komt. De dierfiguren worden op het oppervlak geplaatst. De kinderen krijgen zo een idee hoe groot de ruimte voor hun hok ongeveer zal moeten zijn. Discussie hierbij: welke dieren zet je bij elkaar in de buurt, of juist niet? welke dieren hebben meer ruimte nodig?
- Ieder hok kan worden gemaakt van verschillend constructiemateriaal. (laat de kinderen de materialen bekijken). Discussie kan dan ook zijn welk materiaal je voor welk hok/dier moet gebruiken (bijvoorbeeld de giraf heeft in de hoogte flink wat ruimte nodig, groot materiaal is dan handig).
- Indeling maken van groepjes en bepalen wie wat maakt (met welk materiaal). De groepjes krijgen hun dierfigu(u)r(en) mee.

in groepjes: hokken maken

Benodigheden: dierfiguurtjes (wereldspelmateriaal), schaar, lijm, stroken papier voor paden, (lego)blokjes, kleurpotloden, stiften, gekleurd papier, hamertjetik, minis-tek, nopper, toevallig materiaal (wc-rol, pak melk etc). Kortom, alle mogelijke constructiematerialen.

Groepjes van twee of vier kinderen werken aan hun hok (op een plank, zodat de kooien later verplaatst kunnen worden) of aan een ander object (ingang, paden).

In de hogere groepen zou bij het maken van hokken explicietere aandacht gegeven kunnen worden aan afmetingen en verhoudingen.

Activiteit 2: Inrichten van de dierentuin

Voor de dierentuin moet van alles worden gedaan:

- kooien op de juiste plek plaatsen
- aanleggen van paden
- plaatsen van wegwijzers.

**klassikaal,
kring:
de dierentuin
inrichten**

- De dierfiguren worden weer op de ondergrond geplaatst (de kooien nog niet, anders loop je het risico dat ze omgestoten worden).
- Als eerste worden de paden aangelegd. U geeft het groepje dat de paden heeft gemaakt de opdracht dit te doen, anderen kijken mee en er kan gediscussieerd worden waarom voor een pad gekozen zal worden. Welke paden zijn noodzakelijk? Je moet bij ieder dier kunnen komen, wat is handig? Het is handig als er flink wat kruispunten ontstaan.
- Nu worden de kooien op de ondergrond geplaatst. Dit moet voorzichtig gebeuren, bouwsels die uit elkaar kunnen vallen kunnen het beste door de leerkracht zelf worden verplaatst.
- De dierentuin is ingericht. De discussie zal nu gaan over wegwijzers; wat zijn wegwijzers, waar staan deze meestal, wat kan erop staan?
- Ieder groepje maakt twee à drie wegwijzers voor zijn eigen dier of ander object. De kinderen kunnen kiezen: de kant-en-klare wijzers gebruiken (werkblad 3), maar ook op de lege wegwijzers tekenen of plakken (werkblad 4). Klei kan gebruikt worden als plateau waarop de prikkers gezet kunnen worden.

**in groepjes:
wegwijzers
maken**

Benodigheden: wegwijzers (werkblad 3 en 4), satéprikkers, lijm, stiften, klei.

- De groepjes werken aan hun wegwijzers.

**klassikaal,
kring: plaatsen
van wegwijzers**

- Ieder groepje zet zijn wegwijzers op de goede plek in een stukje klei.
- Op een plateau van klei kunnen meerdere wegwijzers staan, zo ontstaat een bundeling van de wegwijzers.
- Extra opdracht: u haalt een wegwijzer weg en vraagt een kind deze weer op de goede plek te zetten. Discussie: zijn meerdere plaatsen mogelijk? Waarom daar?

Voor de hogere groepen kan gekozen worden om wegwijzers met meerdere 'pijlen' te maken. Er zijn waarschijnlijk maar een paar plekken waar diezelfde wegwijzer neerzet kan worden.

Activiteit 3: Een routegidsje maken

De laatste activiteit bestaat uit:

- het maken van een routegidsje
- het maken van een plattegrond
- het 'lopen' van verschillende routes.

in groepjes

Benodigheden: afbeelding van de verschillende dieren (werkblad 5), lijm, stiften, nietmachine.

- De opdracht voor de laatste activiteit is het maken van een gidsje met een route/ rondleiding door de dierentuin. Op iedere pagina van het gidsje komt een afbeelding/tekening (werkblad 5) van een dier of ander voorwerp in de dierentuin. De volgorde van de dieren geeft de route aan. Dus als op de eerste pagina de ingang staat betekent dit dat de rondleiding door de dierentuin bij de ingang begint, op de tweede pagina staat een aap, dit betekent dus dat je van de ingang naar de apen gaat. De pagina's worden aan elkaar geniet, zodat er een echt boekje ontstaat. U kunt er ook voor kiezen de plaatjes op een strook achter elkaar te laten plakken.
- Voor het maken van het gidsje moeten de groepjes een voor een (of een paar groepjes tegelijkertijd) de dierentuin bestuderen. Een soort circuitmodel is dan handig. De groepjes die even moeten wachten kunnen alvast beginnen met het bedenken van een naam voor de dierentuin, het versieren van het boekje etc.

Voor de hogere groepen kan het maken van het routeboekje uitgebreid of vervangen worden door het maken van een plattegrond van de dierentuin. Denk hierbij ook aan het maken van een bijpassende legenda.

klassikaal, kring

Benodigheden: playmobilmannetje

- De leerkracht kiest een gidsje van een van de groepjes uit. Vervolgens vraagt de leerkracht een leerling om met behulp van een playmobilmannetje de route van het boekje op de grote dierentuin na te lopen.

Werkblad 1: De dierentuin

Aap, zebra en nog meer

Ik zie de papegaai al! roept Jip.

Ze staan voor het hek van de dierentuin. Jip en Janneke en Jips moeder.

Een heleboel papegaaien, zegt Janneke.

Ze gaan naar binnen. En ze lopen zomaar tussen de papegaaien door. Die schreeuwen zo hard. Janneke is een beetje bang. En ze houdt moeders hand goed vast. Maar Jip vindt het leuk.

Kijk, de apen! schreeuwt Jip. En ja, daar zitten de apen. Boven op een rots. En ze klauteren zo leuk. Moeder heeft een zak met nootjes. En Jip en Janneke mogen nootjes geven aan de apen.

Hier, zegt Jip. En hij geeft een noot aan een klein aapje. Maar een hele grote aap pakt het af. Telkens weer.

Wat lelijk van hem, hè? zegt Jip.

Kom, zegt moeder. We gaan naar de olifanten.

Jip en Janneke vinden het allemaal even prachtig. De olifanten. En de leeuw. En de tijger. Maar de krokodil vinden ze eng. Die heeft zijn bek zo wijd open. En hij heeft zoveel tanden.

Janneke vindt de zebra het mooiste.

Zoveel streepjes... zucht ze. Hoe komen die streepjes er op?

Geverfd, zegt Jip.

Heus? vraagt Janneke.

Ja, kijk maar, zegt Jip. Die daar is doorgelopen.

Janneke kijkt. Maar de doorgelopen zebra draait zich net om.

Zebra! roept Janneke. Zebra, kom eens hier.

Maar de zebra komt niet.

Ga je mee naar de beertjes? vraagt moeder.

Ze zien de beren nog en ze zien de giraffe nog. En dan zijn ze zo moe.

En als ze thuis zijn, vraagt Janneke aan haar vader: Wie verft de zebra's altijd, Pap?

Niemand, zegt vader. Die zijn zo.

O, zegt Janneke. Ze vindt het een beetje jammer. Ze zou het zo leuk gevonden hebben om eens te kijken, als de zebra geverfd wordt. Door een mannetje met een grote kwast. En een pot verf.

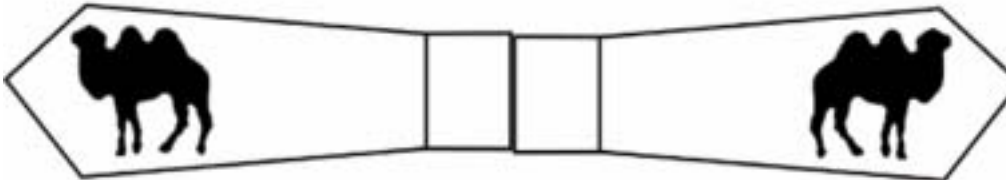
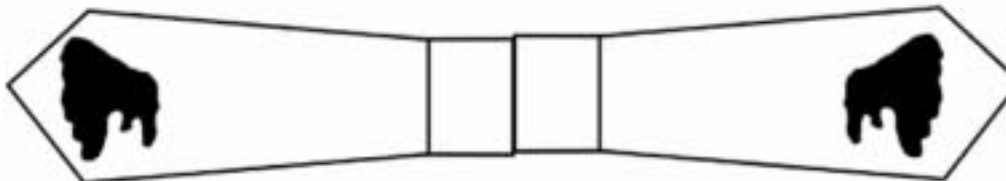
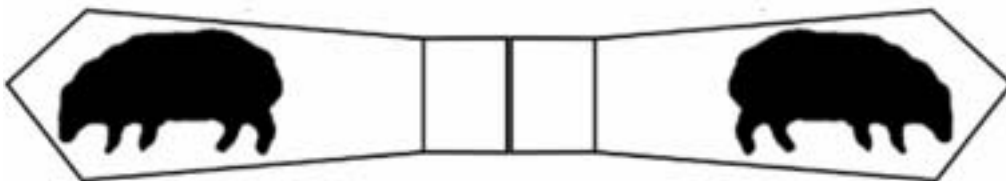
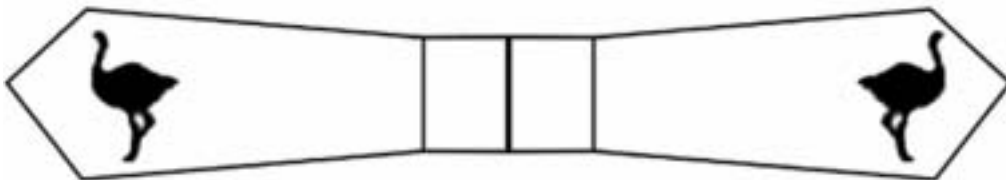
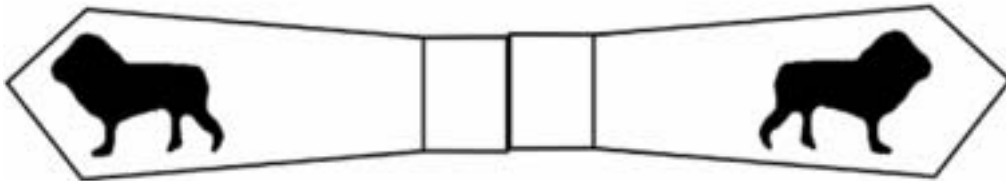
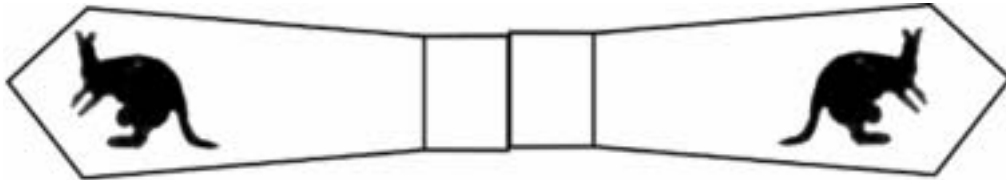
Maar in elk geval: het was fijn in de dierentuin.

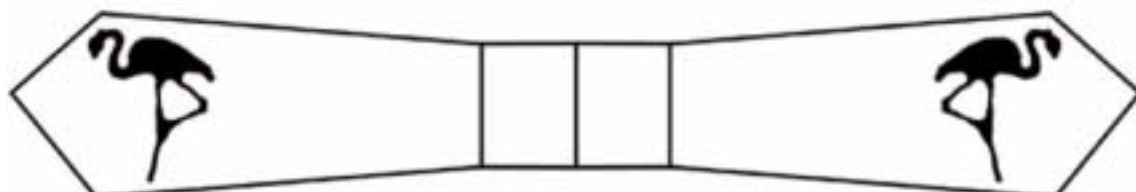
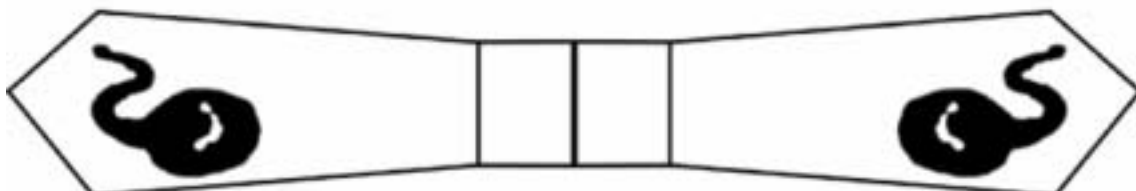
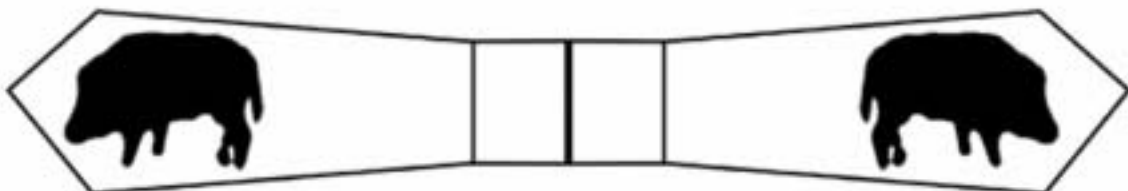
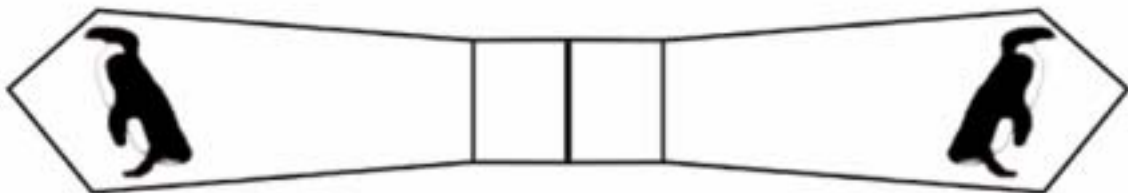
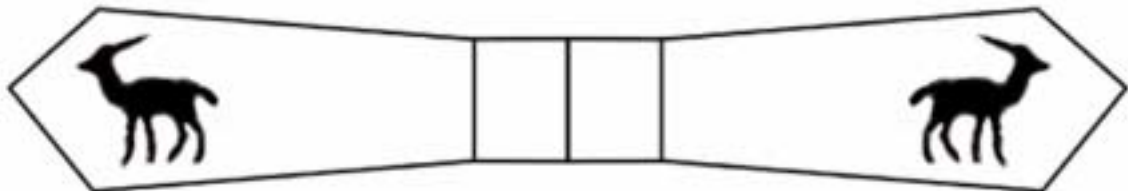
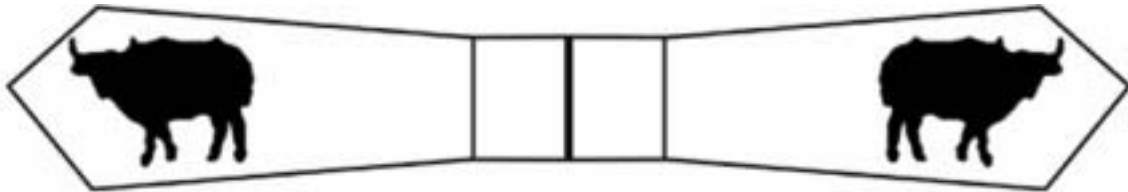

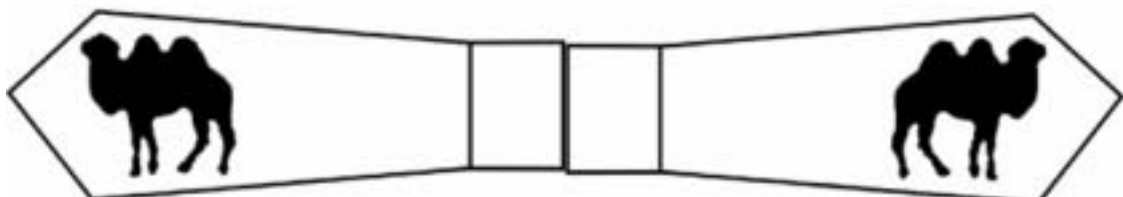
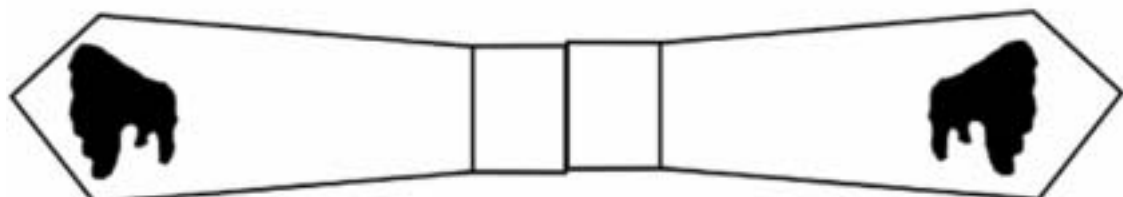
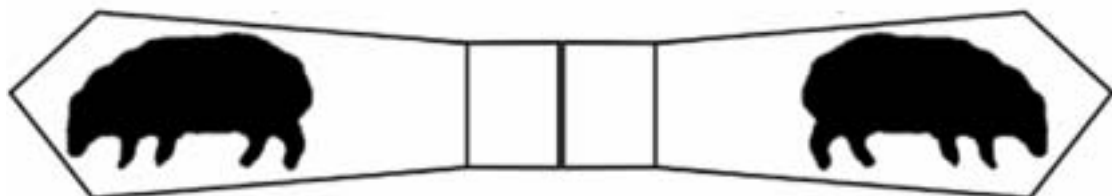
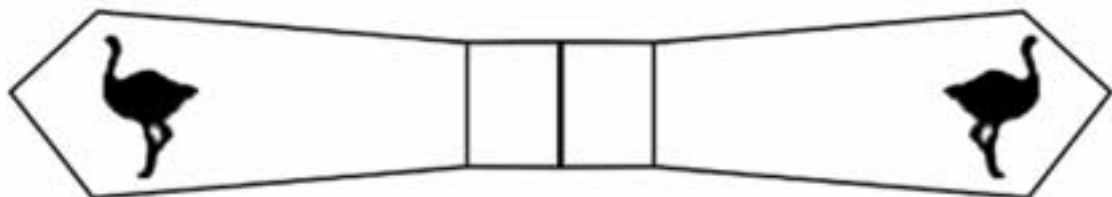
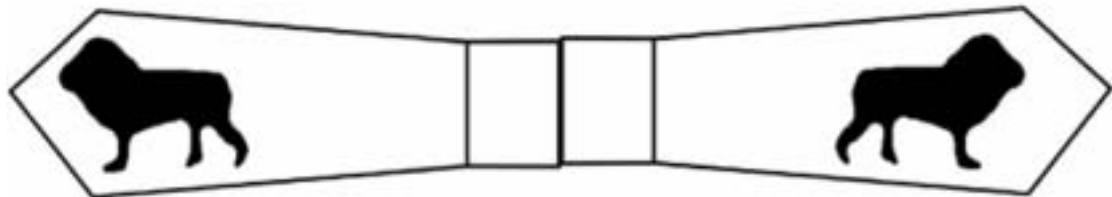
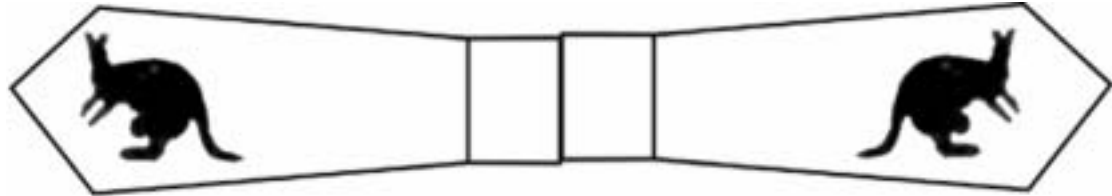

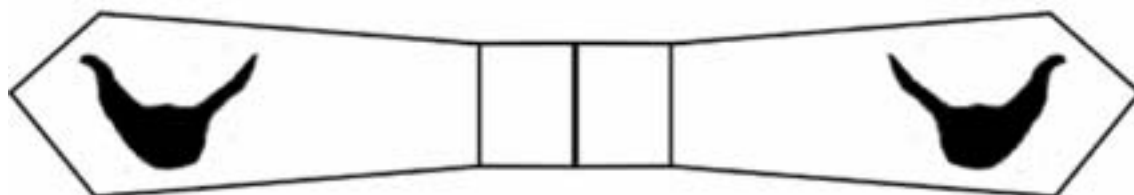
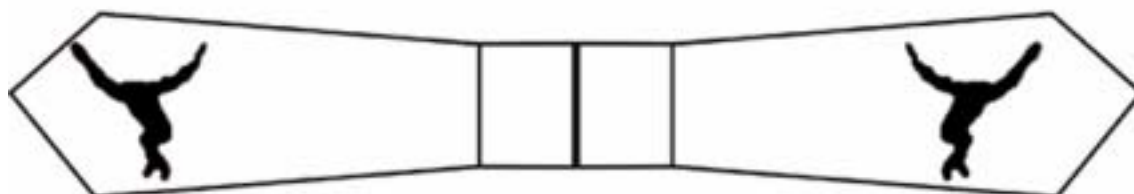
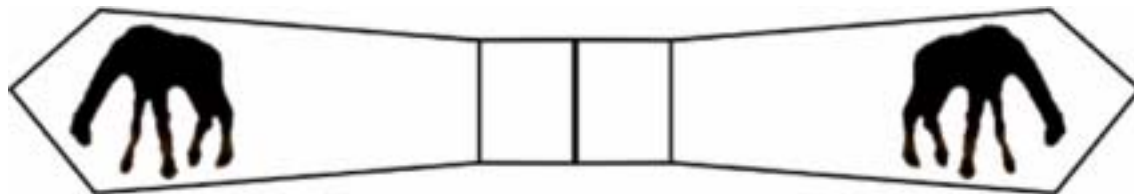
Werkblad 2: De dierentuin

Werkblad 4: De dierentuin

